

El poder i l'alegria d'aprendre

Manifest per a
l'aprenentatge
d'adults
al segle XXI

ASSOCIACIÓ EUROPEA PER A
L'EDUCACIÓ D'ADULTS

Associació de Persones
Adultes Participants
FRANCESC BOSCH I MÓRATA

TAREPA - PV
Taller per a l'Acció Renovadora
de l'Educació Permanent d'Adults

Manifest per a l'aprenentatge d'adults

al segle XXI

ASSOCIACIÓ EUROPEA PER A
L'EDUCACIÓ D'ADULTS

Editor: Associació Europea per a l'Educació d'Adults – EAEA;
de l'edició catalana: TAREPA-País Valencià i APAP Francesc Bosch i Morata

Text: El contingut és el resultat d'un esforç col·lectiu
del personal, la junta i els membres de l'EAEA

Disseny: Nina Turina, Studio Noon

Any: 2024; 2025

Aquesta publicació es realitza amb el suport financer del Ministeri d'Educació i Cultura de Finlàndia.

I l'edició en català, realitzada per Mariola Aparicio Cortés, mitjançant el suport financer i sociopolític de: Taller per a la Renovació Pedagògica de l'Educació Permanent de Persones Adultes del País Valencià, TAREPA-PV; l'APAP Francesc Bosch i Morata; i de l'Institut Paulo Freire d'Espanya

Finançat per la Unió Europea. No obstant això, les opinions i punts de vista expressats són únicament dels/les autors/es i no reflecteixen necessàriament els de la Unió Europea o l'Agència Executiva d'Educació, Audiovisual i Cultura de la Unió Europea (EACEA). Ni la Unió Europea ni l'EACEA poden ser responsables d'aquests.

MINISTRY OF
EDUCATION AND CULTURE
FINLAND

Co-funded by
the European Union

I Continguts

El poder i l'alegria d'aprendre	03
Pau i democràcia	06
Sostenibilitat ambiental i transició verda	09
Benestar i resiliència	12
Habilitats per a la vida	14
Inclusió, apoderament i justícia social	17
Ocupació i treball	20
Digitalització	23
Canvi demogràfic i migració	25
L'educació i l'aprenentatge d'adults i les polítiques europees i internacionals	28

El poder i l'alegria d'aprendre

L'Associació Europa per a l'Educació d'Adults (EAEA) proposa, amb aquest manifest, la creació d'una Europa d'Aprenents:

Una Europa que pugui modelar el seu futur positivament i amb totes les habilitats, coneixements i competències necessàries. L'EAEA i els seus 120 membres, en 43 països europeus, proposen un esforç a nivell europeu per desenvolupar una societat que pugui afrontar els reptes del nostre temps a través de l'aprenentatge i l'educació d'adults.

Amb aquest manifest, volem demostrar com l'aprenentatge i l'educació d'adults (ALE) poden ajudar a resoldre molts reptes a Europa. Oferim arguments, evidències de recerca, bones pràctiques i històries d'aprenents. Tots ells mostraran que l'aprenentatge i l'educació d'adults ajuden a canviar vides i transformar societats.

Volem destacar també l'alegria d'aprendre. L'aprenentatge i l'educació d'adults aporten nombrosos beneficis: els aprenents guanyen confiança, estableixen més contactes socials, milloren la salut i experimenten moltes altres avantatges. Entendre i viure l'alegria d'aprendre hauria de ser part de la vida de tothom.

Creem, doncs, una Europa de l'Aprenentatge on tots puguem beneficiar-nos del poder i l'alegria d'aprendre!

Què volem dir amb aprenentatge i educació d'adults?

L'aprenentatge i l'educació d'adults inclouen tres àmbits clau d'aprenentatge i habilitats. Primer, alfabetització i habilitats bàsiques; segon, educació contínua i habilitats professionals; i tercer, educació liberal, popular i comunitària i habilitats de ciutadania.

L'objectiu últim de l'ALE és assegurar que els adults, al llarg de les seves vides, puguin participar plenament en les societats, inclòs el món del treball. L'ALE permet a les persones desenvolupar les capacitats necessàries per exercir i realitzar els seus drets i prendre el control dels seus destins. Promou el desenvolupament personal i professional, donant suport així a un compromís més actiu dels adults amb les seves societats, comunitats i entorns. Fomenta el benestar ambiental i econòmic inclusiu i un treball decent.

L'ALE és, per tant, “una eina crucial per alleujar la pobresa, millorar la salut i el benestar i contribuir a societats d'aprenentatge sostenibles”.¹

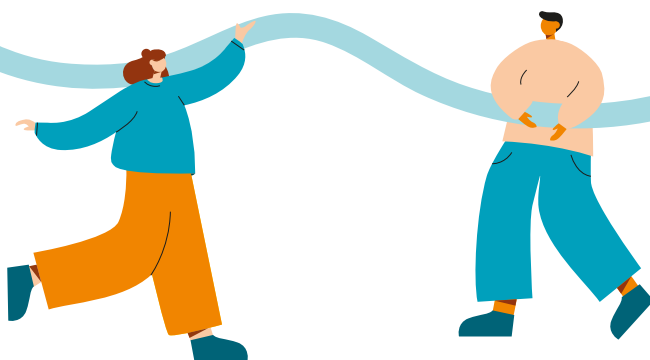
L'ALE té una llarga tradició en molts països d'Europa. En diferents idiomes, parlem de *folkbildning* o *Volksbildung* o educació popular. Reunim totes les formes d'aprenentatge però ens centrem en l'aprenentatge i l'educació d'adults no formal i general.

L'Associació Europea per a l'Educació d'Adults (EAEA), juntament amb els seus 120 membres en 43 països, ha identificat els següents principis clau de l'aprenentatge i l'educació d'adults:

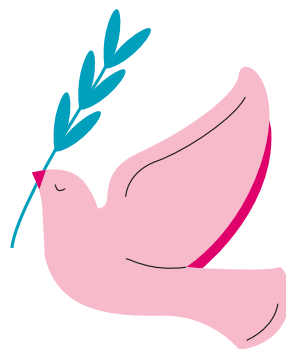
- L'aprenentatge i l'educació d'adults és un dret humà i un bé comú.
- Tothom té el dret d'accedir i participar en una ALE de qualitat i hauria de tenir l'oportunitat de fer-ho.
- L'ALE pot transformar vides, famílies, barris i comunitats. Pot canviar els països i Europa per a millor.
- Tothom pot aprendre. Això inclou persones de totes les edats, orígens, comunitats i individus neurodivergents.
- L'ALE és una part integral de les societats i estructures democràtiques.
- L'ALE ha de ser fonamentada pels valors de promoure la inclusió social, la igualtat i l'apreciació de la diversitat.
- L'alumne ha d'estar al centre del desenvolupament, metodologia, procés i resultats de tota ALE.
- L'ALE pot apoderar els alumnes per participar en la societat.

¹ UNESCO Institute for Lifelong Learning. (2015). UNESCO Recommendation on Adult Learning and Education (RALE). Retrieved April 15, 2024, from <https://www.uil.unesco.org/en/adult-education/unesco-recommendation>

- Les Escoles Populares, l'Educació Comunitària i els models d'Educació Popular proporcionen experiències transformadores d'ALE per al bé social i comú.
- L'ALE ha de ser flexible i proporcionar sistemes de suport inclusius i integrals per incloure persones de comunitats que han estat desfavorides o marginades i/o persones amb baixes habilitats bàsiques.
- L'ALE ha de treballar per arribar a alumnes desfavorits per combatre l'efecte Mateu' (les persones que ja estan millor educades tendeixen a tenir més oportunitats d'aprenentatge), per exemple, a través del seu lloc de treball, per evitar l'exclusió d'individus amb qualificacions formals limitades.
- Utilitzar mètodes i pràctiques empoderadores, socialment inclusives i creatives proporciona experiències d'aprenentatge significatives, transformadores i inspiradores. Això és particularment important per a les persones que han perdut la confiança en l'educació formal a causa d'experiències negatives prèvies d'aprenentatge.
- L'ALE millora el benestar, la salut mental i el desenvolupament personal i comunitari.
- Els educadors adults professionals i qualificats (també sovint anomenats tutors, formadors o professors) i el personal són clau per a l'èxit dels programes ALE de qualitat i impactants.
- El desenvolupament de capacitats i la pràctica reflexiva en ALE són essencials per adaptar-se i anticipar els canvis en l'aprenentatge i l'ensenyament.
- La cooperació (institucional, local, regional, europea i global) és crucial per a la visibilitat de l'ALE i per a l'aprenentatge entre iguals i el compartiment de bones pràctiques.
- A la secció de 'recomanacions' del manifest trobareu les nostres propostes sobre com fer realitat aquests principis.

Pau i democràcia

Els reptes

- Augment de discursos d'odi, radicalització, populisme, xenofòbia, antisemitisme i negació de proves científiques, sovint reforçats per les xarxes socials i les notícies falses.
- Augment d'actituds autoritàries, una situació geopolítica tensa, resultats electorals preocupants i canvis en el comportament electoral.
- Conflictes armats i emergències a Europa i més enllà.

Què poden fer l'aprenentatge i l'educació d'adults

L'ALE és una eina clau per al desenvolupament del pensament crític i una societat civil viva i inspirada. Al mateix temps, l'ALE proporciona espais segurs per desenvolupar la ciutadania activa. Té una llarga tradició de construir ponts i connectar persones a través de les fronteres, així com de promoure la reconciliació. Les habilitats cíviques i l'aprenentatge poden fomentar la confiança i contrarestar els discursos d'odi. Això ha de ser reforçat no només dins d'Europa, sinó a nivell global. L'ALE pot promoure la comprensió i el sentit de responsabilitat entre els europeus pel llegat colonial i els seus mecanismes, molts dels quals encara estan vigents.

L'ALE també està al cor de la comprensió del món digital, jugant un paper clau en el foment d'un alt nivell de competència mediàtica. L'ALE reuneix les persones i afavoreix una major comprensió entre els alumnes i entre els diferents grups de persones. Per tant, l'ALE esdevé un espai per a l'intercanvi, la col·laboració i el respecte. L'ALE enforteix i regenera la societat civil mitjançant la construcció de responsabilitats i un sentiment de pertinença a Europa i al món més ampli. La democràcia només és possible mitjançant una àmplia participació i contribucions significatives a la presa de decisions, així com una avaluació crítica de les qüestions polítiques i socials per part de tots els ciutadans i parts implicades.

L'EAEA i els seus membres representen un fort compromís amb Europa i els valors europeus. Creiem que la pau, la democràcia, el diàleg intercultural, la justícia social i la cooperació són fonamentals per a una Europa de respecte, participació i cohesió.

La democràcia i l'aprenentatge i l'educació d'adults europea tenen arrels comunes i una història comuna. Moltes organitzacions d'ALE es van establir com a resultat de moviments emancipatòries (treballadors, dones, organitzacions religioses, etc.) i, per tant, han estat una part clau en el desenvolupament de les estructures democràtiques, els estats del benestar i el desenvolupament europeu pròsper.

Evidència de recerca

Preston (2004) va analitzar l'impacte de l'educació d'adults i aprenentatge al llarg de la vida (ALE) en la vida cívica dels participants i en la formació de valors, especialment la tolerància. La participació individual en l'educació és un predictor de la implicació en la vida pública, ja que "com més compromesos estan els estudiants amb la seva educació, més disposats estan, de mitjana, a tenir un paper positiu en la vida pública."²

A més, l'ALE comporta un augment de la tolerància racial i una major probabilitat de votar. Preston va trobar que l'aprenentatge té un impacte en la participació cívica formal i informal. Ajuda les persones a construir, mantenir, desmantellar, reconstruir i enriquir les seves xarxes socials.

A més, la formació de valors està influenciada per l'aprenentatge. Per exemple, els enquestats van informar de canvis en la tolerància, la comprensió i el respecte. La recerca contemporània de Smith i Duckworth (2023) critica les polítiques reductives de competències en l'educació postobligatòria i il·lumina l'impacte que tenen els col·legis i l'aprenentatge al llarg de la vida en els resultats de justícia social per als individus, les seves famílies i comunitats.³ El compromís cívic i social (CSE) com a resultat de l'aprenentatge també ha estat analitzat per l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic (OCDE).⁴

BONA PRÀCTICA

Diplomàcia Ciutadana

Els reptes globals no es detenen a les fronteres nacionals i només es poden resoldre mitjançant una cooperació conjunta i transnacional, tant a nivell polític com social. El concepte de "Diplomàcia Ciutadana" va informar la Xarxa Urban X-Change⁵, que ofereix a nou Centres d'Educació d'Adults alemanys (Volkshochschule) i als seus homòlegs a Gran Bretanya, Ucraïna i els Estats Units l'oportunitat de dur a terme activitats culturals i educatives transfrontereres en estreta cooperació amb les administracions municipals i la societat civil local respectiva.

L'Agenda 2030 va establir el marc temàtic i abasta des de la gestió de residus, l'educació per la pau i la creació d'una cultura d'acollida per als migrants fins a les experiències de les comunitats LGBTQIA+. Així doncs, el projecte no només permet l'aprenentatge i intercanvi entre iguals, sinó que també contribueix a una millor comprensió del país soci.

² Preston, J., & Feinstein, L. (2004). Adult education and attitude change: Wider benefits of learning (Research Report No. 11). Retrieved from <https://discovery.ucl.ac.uk/id/eprint/10015019/>

³ Smith, R., & Duckworth, V. (2023). Transformative teaching and learning in further education: Pedagogies of hope and social justice. DOI: 10.1332/policypress/9781447362326.001.0001

⁴ Organisation for Economic Co-Operation and Development (OECD). (n.d.). Understanding the social outcomes of learning. Retrieved April 15, 2024, from <https://www.oecd.org/education/ceri/understandingthesocialoutcomesoflearning.htm>

⁵ Urban X-Change Network. (n.d.). Retrieved April 15, 2024, from <https://www.urbanxchange-network.org/>

El paper de l'aprenentatge en temps de crisi

Els proveïdors d'educació d'adults (ALE) a Ucraïna, en zones afectades per la guerra, han hagut d'acostumar-se a veure com les seues vides canviaven de la nit al dia des que les tropes russes van iniciar la invasió a gran escala al febrer de 2022. Però per als educadors ALE, el paper principal ha romanit inalterat: desenvolupar habilitats i donar suport a les comunitats, augmentant la resiliència de cada persona mitjançant l'educació i la formació, ja siga en salut mental o física, supervivència en condicions de crisi, o aprendre a adaptar-se a una nova regió d'Ucraïna o a l'estranger.

El Centre ALE de Nikopol, al sud d'Ucraïna, a pocs quilòmetres de l'estació nuclear que va ser capturada durant la primera fase de la guerra, disposava de màquines de cosir i van inscriure entre 40 i 45 dones per a cursos curts de pocs dies, començant a cosir roba per a l'exèrcit i els grups locals de defensa, així com kits de primers auxilis i medicaments.

Els proveïdors d'ALE continuen amb les seues activitats, desenvolupant nous cursos professionals a curt termini per a persones desplaçades internament, veterans de guerra i aquells que han perdut les seues feines. Intenten proporcionar suport psicològic mitjançant sessions individuals i grups especials utilitzant teràpia artística. Molts entrenaments es duen a terme en refugis antiaeris. La comprensió del paper important de l'ALE en la societat està creixent molt ràpidament, la demanda de programes ALE no formals és gran, i hi ha una experiència positiva de finançament continuat de l'ALE no formal a partir dels pressupostos de les comunitats locals.

Història d'una aprenent

Eirini, Alemanya

“ *Hola, el meu nom és Eirini i fa més d'un any que estic a VHS Bochum. Originalment sóc de Grècia i visc a Alemanya des de 2015. En el passat, mai vaig tenir bones experiències amb les escoles i per això vaig abandonar els estudis. Però des que estic a VHS, el meu punt de vista ha canviat.*

Des del principi, em vaig sentir desafiada i vaig rebre una bona formació. Fins i tot les meues experiències amb els altres participants van ser gairebé exclusivament positives. Vaig conèixer VHS Bochum gràcies al meu contacte amb l'Agentur für Arbeit (agència d'ocupació).

Al principi, tenia por de tornar a l'escola, també perquè el meu alemany no era perfecte. Però els meus professors de VHS em van donar un bon suport i ara les meues habilitats en alemany són molt millors. VHS m'ha ajudat a adonar-me del que puc fer amb la meua vida i com vull desenvolupar-me.

Estic molt contenta d'haver començat a venir a VHS i ho recomanaria a qualsevol persona que tingui problemes a la seua vida i vulga recuperar un títol. A través del projecte, amb el qual vam treballar junts durant mitja anualitat escolar, em vaig adonar que no importa d'on vinguen les persones ni qui siguen. Tots compartim un sol món i el nostre objectiu comú és conservar-lo. ”

Sostenibilitat ambiental i transició verda

Els reptes

- Canvi climàtic i les seues conseqüències.
- Problemes ambientals com la pèrdua de biodiversitat, malbaratament alimentari, contaminació de l'aire, contaminació per plàstics, degradació del sòl.
- Aconseguir i implementar els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Què poden fer l'aprenentatge i l'educació d'adults

L'Educació d'Adults (ALE) contribueix a la sostenibilitat en tots els nivells, no només mitjançant la provisió d'habilitats, coneixements i competències. ALE proporciona informació, espais per al debat i creativitat per desenvolupar nous estils de vida, nous projectes i noves aproximacions necessàries per a la transició verda i el desenvolupament sostenible. Això inclou solucions pràctiques per a problemes molt específics (per exemple, el reciclatge i l'*upcycling* de materials, l'horticultura urbana i l'apicultura urbana), però també implica establir un diàleg entre les persones i participar en debats socials més amplis per comprendre millor el paper de tots els actors i arribar a les arrels dels problemes. Com demostren els exemples de bones pràctiques, ALE pot fomentar maneres innovadores de viure, aprendre i treballar.

Fer front a la crisi climàtica pot semblar una tasca insuperable tant a nivell individual com comunitari. Tot i això, la riquesa i diversitat d'exemples que els alumnes adults, educadors i organitzadors comunitaris han compartit amb l'EAEA demostren que ja es duen a terme molts esforços a la base. Encara que els contextos locals o les motivacions personals per actuar poden variar, els valors d'agència, empatia i diàleg són visibles a tot arreu. Mirant l'Agenda Global 2030, ALE contribueix a l'assoliment de tots els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) construint les bases del canvi en les esferes social, política, econòmica, ecològica i cultural. En cadascun dels 17 objectius, almenys una meta implica aprenentatge, formació, educació o, com a mínim, sensibilització per a l'educació. Al mateix temps, ALE i l'aprenentatge al llarg de la vida no només són un objectiu transversal i un mètode per aconseguir els ODS, sinó també un objectiu específic. Segons l'ODS4, cal garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat, així com oportunitats d'aprenentatge al llarg de la vida per a tots.

Evidència de recerca

La transició a una economia verda⁶ requereix canvis en tots els sectors i ocupacions, i en aquest context, l'educació i formació professionals (VET) i l'educació d'adults (ALE) han de jugar un paper fonamental. És necessari que els responsables polítics reconeguen la importància d'aquest paper mentre busquen canalitzar els fons per a la recuperació econòmica. Ja siga per a noves habilitats per a noves feines, com les d'energia renovable, o per a l'actualització o recuperació d'habilitats en feines ja existents, com el canvi cap a l'agricultura ecològica i la gestió de residus, ALE i el desenvolupament d'habilitats són fonamentals per al futur de les nostres indústries, els nostres treballadors i les nostres economies.

BONA PRÀCTICA

Projecte Passaport del Ciutadà

El "Passaport del Ciutadà 2030"⁷, un projecte de la Universitat Popular de Jura, Suïssa, atorga als seus propietaris - participants en ALE - punts en quatre categories d'activitats d'aprenentatge: habilitats per a la sostenibilitat ambiental, habilitats d'escolta i introspecció, habilitats per a la creació de comunitat i inclusió social, i habilitats per al benestar físic i mental. Les quatre categories consideren, per tant, les habilitats més àmplies necessàries per a la sostenibilitat i la transició verda. Participar en classes d'ALE permet a les persones recollir aquests punts i obtenir "segells" al seu passaport. Les persones també poden recollir punts llegint llibres seleccionats del Bibliobus, una biblioteca mòbil que viatja a pobles i zones remotes amb accés limitat a biblioteques públiques. Un cop a l'any, els "millors" aprenents que hagin aconseguit més segells reben un premi.

BONA PRÀCTICA

Cocció solar a Geòrgia

En el marc del programa de beques de DVV International "Innovació en l'Educació d'Adults", el museu interactiu "Shuqura" va implementar un projecte: "Cuina solar o cuina paraboloïdal de llum solar"⁸. El projecte va introduir l'ús de l'energia solar com un dels recursos naturals més eficients i va donar suport a la popularització dels mètodes de cocció solar ecològics a Geòrgia. Amb aquest objectiu, el museu Shuqura va crear cinc cuines solars i les va distribuir a cinc centres ALE a Geòrgia. El projecte augmenta la consciència sobre l'ús eficient dels recursos naturals i ofereix a la comunitat local una alternativa d'ús energètic. Els centres ALE utilitzen la cuina solar per al benefici de la comunitat, en classes de cuina i esdeveniments públics a l'aire lliure. A més, tots els centres implicats han creat serveis de consultoria ecològica i estan treballant amb les comunitats locals per difondre informació sobre qüestions ecològiques, incloent-hi edificis i materials sostenibles, així com el desenvolupament social i ambiental.

⁶ Jeon, S. (OECD). (2020). Adult education and training for green transitions. In The role of adult education in fostering environmental awareness (pp. 11-16). Vienna.

⁷ Le projet "Passeport Citoyen 2030" a été réalisé de 2020 à 2022 avec l'UP Jurassienne. (n.d.). Retrieved April 15, 2024, from <https://www.passeportcitoyen2030.ch/>

⁸ DVV International revealed the winners of the grant programme "Innovation in Adult Education." (n.d.). Retrieved April 15, 2024, from <https://www.dvv-international.ge/georgia/news/article/dvv-international-revealed-the-winners-of-the-grant-programme-innovation-in-adult-education>

BONA PRÀCTICA

Grup *We Change It*

ASTO⁹ (Patres, Grècia) crea grups petits de 15-20 persones, que participen en la planificació i implementació de diverses accions. No hi ha una divisió estricta entre aprenents i educadors, i tots els grups es basen en l'aprenentatge entre iguals. Els grups tenen temes específics i objectius similars, debaten certs temes i actuen en conseqüència. El grup "*We Change It*" es va crear després que alguns membres de la comunitat es voluntariessin per netejar la platja local. Va començar com una petita iniciativa i, progressivament, més persones s'hi van unir per reclamar la propietat de la natura. Avui dia, el grup està format per uns 50 membres que es reuneixen regularment, i 200 que participen en les activitats més populars. Entre les iniciatives més recents, el grup va començar a construir una biblioteca de llavors i va reformar una plaça pública per fer-la més verda i inclusiva.

BONA PRÀCTICA

Proporcionant habilitats verdes en centres comunitaris

El Centre Comunitari Kırıkhan va ser obert i gestionat per YUVA (Unió Juvenil per a l'Acció Voluntària) entre 2013 i 2020 per a servir els refugiats sirians i les comunitats d'acollida de tots els grups d'edat com a proveïdor de múltiples serveis (mitjans de vida, educació i protecció). Actualment tancat, el centre tenia els dilluns sense carn, programes de formació ecològica, activitats de compostatge i una política de residu zero. Es van utilitzar pícnic i tallers de cuina per a conscienciar sobre la sostenibilitat.

A Brussel·les, el centre comunitari Elzenhof reuneix els residents al voltant de diverses activitats, moltes de les quals es fonamenten en el principi de la sostenibilitat. Les activitats inclouen un cafè de reparacions, classes de cuina amb restes de menjar i una exposició sobre la justícia climàtica.

Centre comunitari Elzenhof (2023).
Fotografia per Aleksandra Kozyra.

⁹ ASTO Group – Let's Change. (n.d.). Retrieved April 15, 2024, from <https://astopatras.gr>

Benestar i resiliència

Els reptes

- Alt risc de *burn-out* i altres problemes de salut mental i física relacionats amb l'estrès, aïllament social, sentiments d'impotència davant de molts reptes.
- Manca de confiança en un mateix, autoeficàcia i sentit de propòsit.
- Manca de suport i eines per a la resiliència.

El que pot fer l'aprenentatge i l'educació d'adults

L'evidència demostra que l'ALE, i especialment l'aprenentatge transformador, fa que les persones siguin més confiades i eficaces. Els fa conscients de les seues capacitats i habilitats, la qual cosa es tradueix en una major capacitat per gestionar les seues pròpies vides i convertir-se en membres actius i integrats de les seues comunitats.

La participació en activitats d'aprenentatge ofereix als adults l'oportunitat d'adquirir habilitats importants de benestar i resiliència per controlar les seues pròpies vides i provocar transformacions personals i socials. Això condueix a una major satisfacció amb la seua vida en general, però també a un fort sentit de propòsit. Les habilitats de benestar i resiliència inclouen, entre altres, pensament crític, mentalitat oberta, regulació emocional, consciència, extraversió i col·laboració.

El benestar també està directament relacionat amb el concepte de resiliència

o, en altres paraules, amb el procés d'adaptació exitosa a experiències de vida desorientadores com els problemes de salut, les transicions vitals i els canvis relacionats amb l'edat. També comporta ajustaments comportamentals a les demandes associades amb canvis socials, econòmics i ambientals, així com a crisis externes en general.

A més, els cursos ALE reuneixen a les persones al voltant d'un interès comú i ajuden a desenvolupar un sentit de comunitat (en persona o digitalment), contribuint a una millor inclusió social i, a la vegada, a un major sentit de benestar i resiliència. També, l'ALE promou la salut i el benestar a través d'una àmplia gamma de programes d'exercici i esport per a tots els interessos i grups d'edat, així com cursos sobre nutrició i cuina saludable.

És important destacar que aquestes habilitats contribueixen no només al desenvolupament personal i satisfacció dels aprenents adults, sinó que també tenen un impacte molt positiu en la seua vida social i en el seu desenvolupament professional. Promoure activament el benestar dels treballadors dins i fora del lloc de treball ajuda a prevenir la inactivitat a llarg termini per *burn-out* i altres problemes de salut relacionats amb l'estrès. També ajuda a retenir treballadors i a fomentar la satisfacció laboral.

Evidència de recerca

L'ALE influeix en els ingressos i l'ocupabilitat de les persones, així com en les actituds i els comportaments que afecten el benestar mental de les persones... "Més exactament, ofereix a les persones recursos que poden utilitzar per fer canvis en les seues pròpies vides. Aquests canvis poden ser especialment importants per a aquells que han obtingut menys beneficis de l'educació inicial."

El que encara no sabem completament és quins tipus de recursos ajuden les persones a fer quins tipus de canvis. El que sí que sabem és que les capacitats molt pràctiques –de vegades anomenades despectivament com a ‘habilitats bàsiques’ o fins i tot ‘merament instrumentals’– poden tenir conseqüències dramàtiques per a la vida de les persones. Més enllà d’això, l’evidència simplement ens diu que l’aprenentatge per a adults proporciona recursos que poden ajudar a impulsar canvis importants, però no es poden veure com una ‘aspirina pedagògica’ que funcioni instantàniament per a tothom. Però podem estar raonablement segurs que, en el seu millor moment, l’aprenentatge per a adults inclou el que és instrumental i pràctic, però també transcendeix aquest àmbit per oferir el que Raymond Williams (1983) va anomenar ‘recursos per a un viatge d’esperança.’¹⁰

BONA PRÀCTICA

Projecte *Positive People*

“Positive People”¹¹ és un projecte de col·laboració liderat per l’empresa social Pluss, que opera a través de Cornwall, Devon i Somerset oferint una línia d’aprenentatge a les persones més excloses socialment i vulnerables de la societat. El projecte inclou moltes oportunitats d’aprenentatge, adaptades a les necessitats individuals. Algunes de les activitats realitzades a través de *Positive People* inclouen la *Feel Good Shop* de Plymouth, que va reunir la comunitat per aprendre a viure una vida saludable mitjançant els socis de salut i benestar del projecte, aprendre a gestionar les finances amb l’ajuda de *Citizens Advice Bureau*, aprendre com treure el màxim profit dels dispositius digitals i molt més. *Positive People* també ensenya a les persones a viure de manera sostenible i inclusiva, organitzant activitats sobre una vida sostenible i ètica, aprenent com connectar amb els altres i retornant alguna cosa a la comunitat.

Història d’una aprenent

Deborah, 43, Irlanda

“Crec que el meu camí cap a la recuperació va començar en un grup de cafè al Cork Migrant Centre perquè, a més de simplement compartir com a dona migrant, també ofereixen cursos curts i formació. Va ser allà on vaig fer el curs “Train the Trainer” que més tard em va permetre facilitar tallers de criança per ajudar altres dones migrants que tenien dificultats amb la nova llei i la diferència cultural. També vam rebre informació sobre els tallers que es feien a la comunitat. Em van informar sobre la formació en diàleg intercultural, vaig assistir-hi i ara la facilito. De veritat, en aquell espai, totes vam guanyar poder.

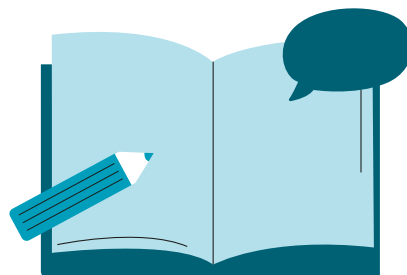
Quan comences un curs, entres en una rutina. Et llesves cada matí amb alguna cosa per esperar. Coneixes gent amb idees similars amb qui connectar. Després comences a llegir, la teva ment comença a expandir-se, i la teva imaginació també. Comences a aprendre coses diferents. Et converteixes en part d’un grup de persones poderoses i interessants que aporten històries. Comences a sentir-te part d’alguna cosa. Obtenim una educació. Ens empoderem. Tot canvia!

L’educació m’ha ajudat en la salut mental i ha tingut un impacte positiu en la meua vida i la de la meua família. Ara, he tornat a la universitat per estudiar un postgrau avançat en Dret de la Família a la University College Cork.

¹⁰ Field, J. (2011). Adult learning, health and well-being – changing lives. ADULT LEARNER 2011, The Irish Journal of Adult and Community Education. Retrieved from <https://www.aontas.com/assets/resources/Adult-Learner-Journal/AONTAS%20Adult%20Learner%20Journal%202011.pdf>

¹¹ Positive People Programme. (2017-2023). Retrieved April 15, 2024, from https://regalenetwork.eu/wp-content/uploads/2022/06/45.-REGALE_Good-Practice-_Positive-People_UK.docx.pdf

Habilitats per a la vida

Els reptes

- Una proporció significativa d'adults a Europa es queden enrere en habilitats bàsiques i essencials, però també en habilitats per gestionar les seves vides amb èxit.

Què pot fer l'educació d'adults (ALE):

Tothom hauria de tenir les habilitats i capacitats essencials que necessiten per a la vida i la feina en el segle XXI. L'ALE proporciona les habilitats vitals necessàries, però també anticipa i modela els futurs desenvolupaments. Això inclou habilitats bàsiques o essencials com l'alfabetització i la numeració, però també habilitats digitals, habilitats lingüístiques i una àmplia gamma de competències clau que tothom necessita en la vida quotidiana, com ara l'alfabetització financera, l'alfabetització en salut i l'alfabetització mediàtica. L'ALE ofereix habilitats i experiències d'aprenentatge que tenen molts beneficis i objectius, i ofereixen moltes maneres de donar suport als individus al llarg de les seves carreres i vides.

L'EAEA, conjuntament amb els membres i socis, ha desenvolupat un "marco europeu d'habilitats per a la vida" que posa l'accent en la necessitat d'aprenentatge permanent i a gran escala per a tothom. En una era caracteritzada per desenvolupaments econòmics, tecnològics i socials constants, totes les persones d'Europa necessiten desenvolupar, millorar i actualitzar contínuament les seves habilitats per a la vida. L'ALE informal i no formal pot ajudar-hi: l'evidència mostra que les activitats d'ALE de tot tipus, independentment del contingut d'aprenentatge específic, promouen

habilitats per a la vida. Els proveïdors d'ALE han de posar encara més èmfasi en aquests objectius educatius transversals en el futur per demostrar la riquesa de les competències que els alumnes adquireixen. L'evidència de recerca i la pràctica de l'ALE mostren que les habilitats bàsiques com la numeració, l'alfabetització i les habilitats digitals són fonamentals per a l'aprenentatge al llarg de la vida i també per al desenvolupament de les capacitats per a la vida i la feina. Les habilitats per a la vida no es poden aprendre d'una manera abstracta i teòrica; l'individu ha de recollir, explorar i discutir la seva experiència allà on passa en la vida real. És important no oblidar la contextualitat de les habilitats per a la vida, ja que això porta a l'èxit de l'aprenentatge de les habilitats per a la vida: això vol dir que les habilitats per a la vida s'han d'adaptar als contextos específics de cada país, grup i individu. Les habilitats per a la vida estan en constant evolució pel que fa als contextos individuals, econòmics, socials i culturals.

Estera Možina, cap del camp temàtic a l'Institut Eslovè per a l'Educació d'Adults, ha escrit una entrada al blog¹² sobre les habilitats per a la vida a EPALE.

Evidència de recerca

Les nostres societats estan experimentant canvis ràpids, amb els desenvolupaments tecnològics com a motor principal d'aquests canvis a una velocitat accelerada. L'automatització ja està transformant el mercat laboral, amb tasques rutinàries i de baixa habilitat que cada vegada són més realitzades

¹² Možina, E. (2022). Life skills for adults. EPALE Österreich. Retrieved April 15, 2024, from <https://epale.ec.europa.eu/en/blog/life-skills-adult>

per màquines. Així, les tecnologies estan jugant un paper cada vegada més important en diverses àrees de la vida, cosa que fa que les habilitats es tornin obsoletes ràpidament, creant nous models laborals i destacant la necessitat de les persones de posar-se al dia amb les seves habilitats a mesura que els canvis en el mercat laboral i les formes d'ocupació avancen ràpidament. En l'esfera econòmica veiem que les posicions temporals són cada vegada més comunes. A més, els empresaris busquen treballadors amb competències com la flexibilitat i la disposició per a l'aprenentatge continu.

Els canvis demogràfics, a causa de l'envelliment de la població a la UE, subratllen la necessitat d'esforços renovats per fomentar el benestar personal i garantir vides més llargues i satisfactòries. Per afrontar situacions de vida complexes, els ciutadans europeus necessiten desenvolupar competències que els permetin gestionar amb èxit els reptes derivats de les transicions en la seva feina, àmbits socials i la societat en general. Els individus han d'aprendre a gestionar la incertesa, afavorir la seva resiliència, desenvolupar-se personalment, establir relacions interpersonals exitoses i aprendre a aprendre. L'educació formal, no formal i informal pot contribuir a l'adquisició d'aquestes competències".¹³

L'educació en les seves diverses formes (formal, no formal i informal) és el vehicle principal per ajudar els aprenents a desenvolupar aquestes competències i contribuir a la formació de societats més alineades amb la natura, la salut pública i altres fonts de valor intrínsec. Tots els aprenents, incloent aquells amb desavantatges o necessitats especials, han de rebre el suport adequat en entorns inclusius per complir el seu potencial.

BONA PRÀCTICA

Currículum de Ciutadania a Gal·les

Els voluntaris i el personal docent han estat treballant amb la Universitat de South Wales per dissenyar un curs de formació per a mestres a l'Oasis que atén les necessitats de les persones que busquen refugi a Gal·les. El contingut de les lliçons es basa en les necessitats reals dels aprenents.

Els refugiats i sol·licitants d'asil enfronten reptes i barreres úniques en arribar a un nou país. Poden tenir dificultats per dur a terme tasques bàsiques, com veure un metge, a causa de les barreres lingüístiques, i alguns tenen necessitats de lectura i escriptura a causa d'una educació interrompuda.

A l'Oasis, es duen a terme classes gratuïtes d'ESOL (anglès per a parlants d'altres llengües) cinc dies a la setmana, on es lliura el nou curs de formació per a mestres. Per a molts refugiats i sol·licitants d'asil, aquestes classes són el seu espai social principal, oferint-los una sensació d'estructura a les seves vides i brindant-los suport tant lingüístic com psicològic.

Un dels refugiats implicats en el projecte pilot va comentar: "Quan vaig arribar l'any passat tenia depressió i ansietat. No sabia res de l'idioma anglès. Però em sento relaxat quan vinc a l'Oasis i aprenc moltes coses aquí. Em donen classe d'ESOL, però el més important és la confiança. Mai oblidaré això".¹⁴

¹³ Sala, A., Punie, Y., Garkov, V., & Cabrera Giraldez, M. (2020). LifeComp: The European Framework for Personal, Social and Learning to Learn Key Competence. Publications of the Joint Research Centre. Retrieved April 15, 2024, from <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC120911>

¹⁴ The Citizen's Curriculum: Empowering adult learners in Wales. (2024, January 5). Retrieved April 15, 2024, from <https://www.gov.wales/citizens-curriculum-empowering-adult-learners-wales>

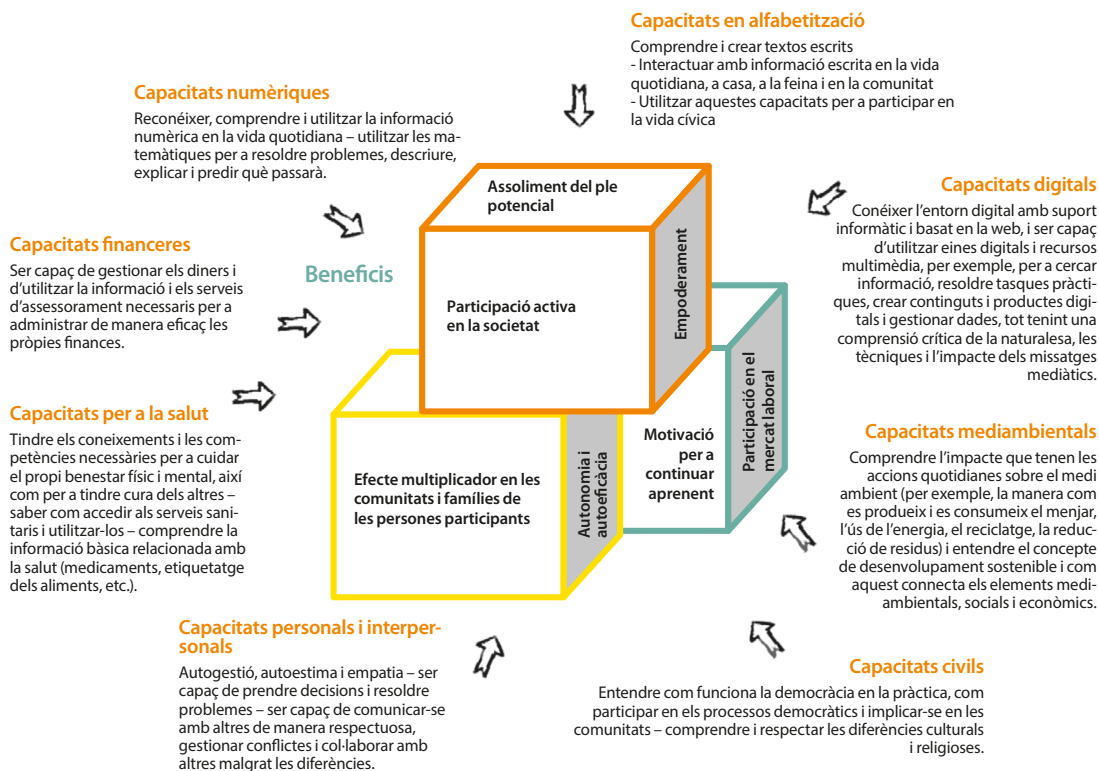
— Carina, 50, Espanya

Marc per a les Habilitats per a la Vida

El projecte "Life Skills for Europe" va desenvolupar un marc per a les habilitats per a la vida, el qual té com a objectiu ser pràctic i ajudar els professionals a aplicar i desenvolupar els seus propis mètodes concrets d'aprenentatge i ensenyament. Aquest marc ofereix una guia per als educadors per fomentar habilitats bàsiques i competències vitals que permetin als individus adaptar-se als canvis socials, econòmics i laborals, millorant així la seva capacitat per gestionar les demandes de la vida quotidiana.

“ La meua experiència a l'EOI de Xàtiva com a alumna és molt positiva. He tingut la sort de tenir bons professors i un ambient molt bo a l'aula. A més, el Centre prepara moltes activitats per dinamitzar l'escola, com la setmana cultural, tallers de teatre i ioga... que possibiliten aprendre a aprendre.

És un Centre acreditat com a Erasmus Plus, una iniciativa europea que ens ha permès a alguns alumnes visitar altres països i fer una immersió en l'idioma que estudiem. És una pena que la gent no aprofite més l'oportunitat d'aprendre altres idiomes en un ambient singular, amb flexibilitat horària, en una entitat pública; uns aprenentatges que milloren la nostra posició social i laboral. Hauriem de valorar aquesta oportunitat molt més.

Projecte habilitats per a la vida a Europa (2016-2018). Il·lustració
<https://eaea.org/project/life-skills-for-europe-lse/?pid=10220>

Inclusió, apoderament i justícia social

Els reptes

- Creixement de les desigualtats socials, falta d'inclusió i marginació.
- Massa persones experimenten ser deixades enrere i excloses de la participació en la societat.
- Els reptes actuals d'inclusió social requereixen un enfocament fort cap a l'apoderament de les persones marginades, amb l'objectiu d'oferir-los oportunitats per formar part activa de la comunitat, superar barreres i tenir accés a una participació equitativa en la societat.

El que l'educació d'adults pot fer:

L'educació d'adults (ALE) juga un paper fonamental en la promoció de la justícia social, la diversitat i la inclusió. Les evidències de la recerca mostren que l'ALE ofereix a les persones de contextos desfavorits una oportunitat per millorar la seva educació, augmentar les seves possibilitats laborals i millorar la qualitat de la seva vida.

Les habilitats de pensament crític i resolució de problemes són crucials per a la participació activa en els processos d'una societat democràtica. Aquesta participació activa fomenta la justícia social assegurant que totes les veus, especialment les més diverses, siguin escoltades i respectades. Les metodologies d'aprenentatge transformador

capaciten els alumnes adults, especialment aquells que no estan involucrats en activitats d'aprenentatge, per a una major participació en la societat, la comunitat, la democràcia, l'economia, l'art i la cultura.

L'ALE promou una major mobilitat social donant suport tant a aquells que no han pogut aprofitar al màxim l'educació inicial com a aquells que han completat una etapa educativa però volen continuar aprenent com a adults. Des de la formació en habilitats bàsiques fins a escoles de segones oportunitats i l'aprenentatge de llengües, l'ALE ofereix múltiples oportunitats per millorar la vida de les persones mitjançant opcions d'aprenentatge flexibles, com cursos en línia o classes nocturnes. A més, contribueix a la igualtat en les societats a gran escala, creant societats més justes i afavorint un creixement econòmic més equitatiu.

L'ALE és especialment poderosa per reunir persones de diferents camins i etapes de la vida, fomentant la comprensió mútua i el respecte. A més, té la flexibilitat d'abordar qüestions com la igualtat de gènere, la justícia racial i la sostenibilitat ambiental de manera crítica. Els adults informats i compromesos críticament, que entenen el valor de la diversitat, la inclusió i la sostenibilitat, estan millor equipats per treballar activament cap a una societat més democràtica, inclusiva i equitativa.

Evidència d'investigació I

“El paper d'apoderament de l'educació de persones adultes es revela a través de l'expansió de l'agència, la qual cosa permet a les persones i grups socials guanyar poder sobre el seu entorn en la seua lluita per al benestar individual i social (...).

La nostra anàlisi mostra que la participació en l'educació no formal de persones adultes es considera un mitjà per a apoderar les persones, augmentant la seua autoconfiança, la capacitat per a trobar treball i l'habilitat per a controlar la seua vida quotidiana (...).

L'efecte d'apoderament de l'educació de persones adultes és més gran entre l'alumnat amb baixos nivells educatius que entre aquells amb nivells mitjans o alts. Açò significa que, per a ser realment sensibles amb els col·lectius vulnerables, les polítiques d'educació de persones adultes han de tindre més en compte els diversos papers que pot jugar l'educació en l'apoderament de persones de diferents orígens socials.”¹⁶

Evidència d'investigació II

“No hi ha cap dubte que, mitjançant una oferta innovadora, estratègies per a motivar i implicar l'alumnat, i aliances amb el govern i altres actors socials, l'educació de persones adultes pot marcar la diferència...

Potser, a més de la seua tasca d'oferir segones oportunitats que transformen la vida de l'alumnat i dels col·lectius usuaris, la seua missió més important actualment és contribuir a garantir un espai públic per al debat d'alternatives al consens neoliberal, el qual augmenta la desigualtat i reforça la marginació.”¹⁷

BONA PRÀCTICA

Projecte d'apoderament de persones refugiades per a persones refugiades

Actualment, unes 10.000 persones refugiades viuen a Stuttgart. La política, l'administració i la societat civil treballen conjuntament per a obrir camins cap a un procés d'integració fluid. La ciutat de Stuttgart implementa nombroses estratègies d'integració adaptades a les necessitats específiques.

Entre altres, ha establert un enfocament altament innovador: en un programa anomenat “Empowerment”¹⁸, l'oferta educativa és iniciada i gestionada per les pròpies persones refugiades – amb el suport d'actors locals pel que fa a aspectes organitzatius generals, espais i altres recursos.

D'aquesta manera, la iniciativa incorpora elements d'educació i desenvolupament de capacitats tant entre les persones refugiades com dins de la societat civil. A més, les activitats s'adapten a les necessitats de les persones refugiades i, com a resultat, s'ha pogut establir una oferta rica i diversa d'activitats.

¹⁶ Boyadjieva, P., & Ilieva-Trichkova, P. (2023). Adult education as a pathway to empowerment: Challenges and possibilities. In *Lifelong Learning, Young Adults, and the Challenges of Disadvantage in Europe* (pp. 169-191). Retrieved April 15, 2024, from https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-14109-6_7

¹⁷ Tuckett, A. (2015). Adult education, social transformation, and the pursuit of social justice. *European Journal of Education*, 50(3), 245–249. Retrieved from <https://www.jstor.org/stable/26609273>

¹⁸ Project “Empowerment Project of Refugees for Refugees.” (2015-2020). Retrieved April 15, 2024, from https://regalennetwork.eu/wp-content/uploads/2022/04/37.-REGALE_Good-Practice-Empowerment-City-of-Stuttgart.pdf

Història d'un aprenent

— Jason, 48, UK

“ Jason s'estava recuperant de greus lesions cerebrals i d'anys de sensellarisme quan va trobar oportunitats de formació i un nou rumb gràcies a Newground Together. L'èxit de Jason en l'aprenentatge li va aportar no sols una oferta de treball, sinó també l'oportunitat de reconnectar amb la seua família.

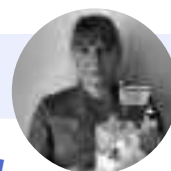
“Tinc dos fills adults, però durant molt de temps després de la meua lesió cerebral, no els recordava. A mesura que el meu cervell començava a reconfigurar-se, volia tornar a connectar amb ells – però em sentia avergonyit. Vaig començar un curs de gestió d'instal·lacions que incloïa pràctiques a les propietats de THG a Halifax. Allí vaig aprendre a fer tasques de manteniment, neteja i gestió bàsica d'edificis. Des que em van oferir un contracte de treball, també he après com informar sobre desperfectes, gestionar reparacions i comunicar-me amb els contractistes.

Ser conserge és una feina important. Té molta responsabilitat i és molt gratificant saber que les xicotetes coses que faig milloren la vida d'altres persones. Per això vull continuar aprenent. Em sent responsable dels meus llogaters i de l'entorn on viuen, i sent que és una manera de tornar l'ajuda que jo he rebut ajudant la meua comunitat més propera.

Ara el meu cervell funciona molt millor, encara que el dany sempre estarà allí. Crec que l'aprenentatge ha ajudat en el procés de recuperació, animant la meua ment a crear noves connexions i a fer-se més forta. Aprendre també m'ha fet sentir-me home de nou, i gràcies a això els meus fills han recuperat el seu pare.”

Història d'una aprenent

— Aleksandra, 42, Ucraïna

“ El meu camí cap a l'aprenentatge d'adults va començar de manera poc habitual. El meu fill menut no volia estudiar. Una psicòloga em va recomanar que fóra un model a seguir per a ell començant jo mateixa a aprendre alguna cosa nova. De casualitat vaig trobar un webinar de pastisseria i vaig decidir aprendre a cuinar postres modernes. No podia trobar cursos de pastisseria a la nostra ciutat, però vaig poder agafar el darrer tren a una sèrie de tallers de pastisseria de l'“ALEC Pershyi” (a la ciutat temporalment ocupada de Melitopol) a Ucraïna.

Vaig adonar-me que m'agrada la pastisseria i que sóc força bona en això. Així que vaig fer cursos de desenvolupament personal a l'“ALEC Pershyi” i vaig entendre com planificar la meua vida futura.” Al cap d'un temps, Oleksandra es va convertir en part de l'equip d'ALEC i formadora dels cursos de pastisseria. Va entendre que havia de tornar a la seua formació com a mestra i començar a treballar com a formadora professional.

Vaig entrar a la universitat, on actualment estudio tecnologia de la indústria alimentària. Des de l'experiència de l'aprenentatge, no entenc com vaig viure abans sense això. Ara assistisc constantment a nous cursos i programes tant en direccions professionals com de desenvolupament personal. Gràcies a l'aprenentatge a Pershyi i la col·laboració amb ALEC com a formadora i membre de l'equip, en els moments més difícils de 2022, vaig aconseguir no només sobreviure, sinó també obtenir nova experiència que encara em fa costat hui dia.”

Ocupació i treball

Els reptes

- Mancomunitat de mà d'obra qualificada per a certs treballs i àrees, i eliminació de molts llocs de treball que només requereixen qualificacions baixes i un nivell de competència formal baix.
- La necessitat de millorar i requalificar per a satisfer les necessitats de les transicions bessones i altres sectors amb alta demanda.
- La digitalització, la transició verda, la internacionalització, l'orientació al servei, la flexibilització dels processos laborals i la innovació han d'augmentar i canviar els requisits de les competències dels treballadors.

Què pot fer l'aprenentatge i l'educació d'adults:

La relació positiva entre l'aprenentatge i la feina és evident: els treballadors que aprenen són més creatius, innovadors, resistent a l'estrès i productius, la qual cosa fa que les empreses siguin més competitives i exitoses. La digitalització, la transició verda, la internacionalització, l'orientació al servei, la flexibilització: tots aquests mega-tendències al mercat laboral tenen una cosa en comú: augmenten i canvien els requisits de les competències dels treballadors. Això no és un desenvolupament nou. El que és nou és que les exigències estan canviant i augmentant més ràpidament que mai.

Les competències professionals cal actualitzar-les regularment i les meta-competències com les competències socials i de comunicació esdevenen essencials. El reconeixement i la validació de les habilitats i competències que les persones han adquirit mitjançant l'educació d'adults formal i no formal (ALE) constitueixen una base important per a la requalificació i millora de competències.

Pràcticament tots els estudis sobre el desenvolupament del mercat laboral i el futur del treball arriben a la mateixa conclusió: per dominar la transformació contínua, la formació contínua i l'aprenentatge al lloc de treball són simplement imprescindibles, no només per als treballadors amb una educació formal més baixa, sinó per a tots els treballadors. Igualment, per als desocupats, l'ALE augmenta la resiliència i redueix els efectes de la pèrdua de confiança associada a l'atur o a la inactivitat en el mercat laboral. L'ALE fomenta noves habilitats i competències per poder desenvolupar-se professionalment i passar a llocs de treball de millor qualitat. L'ALE facilita i crea un pont entre l'atur/inactivitat i la feina, l'educació i l'aprenentatge continuat (per exemple, de l'ALE a l'educació superior) i ajuda les persones a fer transicions suaus en els seus camins d'aprenentatge.

Aprendre habilitats bàsiques a la feina

A Suïssa, es va llançar un programa estatal 19 per promoure l'aprenentatge d'habilitats bàsiques al lloc de treball l'any 2018. El programa dona suport a les empreses que inverteixen en la formació d'habilitats bàsiques per als seus treballadors perquè puguin fer front millor a la transformació del mercat laboral. El programa es basa en les experiències positives obtingudes amb el projecte GO a Suïssa. El projecte va demostrar que l'aprenentatge d'habilitats bàsiques al lloc de treball és molt beneficiós tant per als treballadors com per als empresaris.

BONA PRÀCTICA

Directrius de qualitat nacionals per a les habilitats bàsiques

La Iniciativa Austríaca per a l'Educació d'Adults és una cooperació del Ministeri Federal d'Educació d'Àustria i les nou províncies d'Àustria. El seu objectiu és permetre als adults que no tenen habilitats bàsiques o que mai han acabat l'educació secundària inferior continuar i completar la seva formació. L'enfocament innovador d'aquest projecte es deu a dues característiques. Primer, la implementació de directrius de qualitat nacionals consistents per als cursos d'aquest programa i, segon, el fet que tots els cursos són gratuïts per als participants.

Història d'una aprenent

— Rebecca, 39, UK

“Rebecca es va matricular en el Chartered Manager Degree Apprenticeship mentre treballava com a funcionària de presó a HMP Dovegate. Per al seu projecte d'aprenentatge, va aconseguir presentar amb èxit la proposta d'invitar una organització local de formació d'animals d'assistència, el Restart Dog Project, a la presó, un projecte que va demostrar tenir un benefici significatiu en el benestar dels presos.

“Quan estudiava per als meus A-levels no sabia què carrera volia seguir i vaig decidir que la universitat no era el camí adequat per a mi. Més endavant, em vaig lamentar d'aquesta decisió.

Quan es va introduir el Serco Chartered Manager Degree Apprenticeship (CMDA) a HMP Dovegate l'any 2017, vaig aprofitar l'oportunitat per obtenir el títol que pensava que m'havia perdut. Havia tornat de la baixa per maternitat després de tenir bessons i volia donar-los l'exemple que mai no és massa tard per aprendre.

Estava decidida a reduir els incidents d'autolesions i suïcidis a la nostra presó. Vaig investigar els efectes positius dels animals en la rehabilitació i, per al meu projecte d'aprenentatge, vaig elaborar un pla de negoci per a introduir un programa de formació d'animals d'assistència. La meua idea va resultar ser extremadament exitosa: al principi del programa, els presos valoraven la seva salut mental amb un 4 de 10. Les seves últimes valoracions mostren que ara és un 8 de 10.”

¹⁹ Swiss State Secretariat for Education, Research and Innovation. (2018). Schweizerische Berufsbildungsämter (SBBS). Retrieved July 12, 2024, from <https://www.sbfi.admin.ch/sbfi/de/home.html>

Història d'una aprenent

— Karina, 40, Grècia

“ Grècia té molt a oferir pel que fa a l'educació d'adults. A més de les universitats, també hi ha institucions i acadèmies on els adults poden participar en programes de formació professional per a millorar les seues habilitats i per a reskilling. Comparat amb els anys anteriors, l'educació s'ha fet més organitzada, és oberta a tothom, i els tutors estan ben formats. Però encara, amb molt més esforç, les coses milloraran.

Des de la meua experiència a l'Odyssea Academy, vaig tindre l'oportunitat de participar en el programa de Social Media Marketing. Encara que era una nova àrea d'educació per a mi, hi va haver tanta interacció entre els participants i els tutors que tots els cursos del programa van ser agradables i fàcils d'aprendre. Els tutors també estaven molt ben organitzats, i tenien un gran coneixement del mercat com a negoci. Estaria encantat de participar en el següent programa.

La qualificació CMDA també va ser clau per a la meua promoció a gerent de projectes sènior a HMP Dovegate. Una foto meua a la cerimònia de graduació amb els meus fills al costat ara penja a la paret de la meua oficina i em fa somriure cada vegada que la mire.”

MANIFEST PER A L'APRENTATGE D'ADULTS al segle XXI

Història d'una aprenent

— Encarna, 64, Espanya

“ El País Valencià té una certa oferta d'educació al llarg de la vida i, més enllà dels centres i institucions públiques que fan aquesta funció, hi ha un moviment ciutadà: cívica i sindical, que enforteix la formació permanent de les persones alhora que possibilita la participació real d'aquestes dones, joves... en diversos programes d'alfabetització permanent i sociopolítica.

La meua experiència, sempre ha estat desenvolupada des de l'Associació de Persones Adultes Francesc Bosch i Morata; tingué la necessitat i oportunitat de participar a diferents iniciatives educatives i laborals que aquesta Associació implementa, tot possibilitant les interaccions formatives i experiencials de les persones joves i adultes que hi participem així com la participació-dinamització educatiu-cultural i socioeconòmica en la ciutat.

Història d'una aprenent

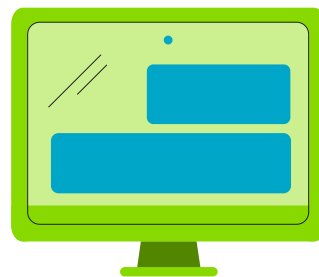
— Paqui, 63, Espanya

“ A Xàtiva, l'Associació de Persones Adultes Francesc Bosch i Morata, ha participat de diverses iniciatives d'educació al llarg de la vida, que han tingut com a finalitat enfortir i dinamitzar el moviment actiu i dinàmic de l'associacionisme de les persones joves i adultes per tal de que aquestes prenguen les regnes de la seua formació, de la seua vida i de la vida institucional i social...

Des de la meua experiència ressenye la participació activa en diversos projectes en els quals he crescut com a persona i com a ciutadana, des d'implementar les produccions editorials de l'ULLAL Edicions fins a la formació específica en associacionisme i participació passant per la implementació d'altres iniciatives: el Guardó de Dénia, la promoció socioterritorial, i autoformació en exercici, de l'Educació Permanent...

Digitalització

Els reptes

- La necessitat d'utilitzar i entendre eines digitals en la vida i la feina.
- Les noves tecnologies (com la intel·ligència artificial) estan alterant els mercats laborals i canviant fonamentalment la natura i el futur de l'educació i la formació laboral.
- La digitalització de la vida quotidiana - per exemple, els bancs i els pagaments, les caixes de pagament automàtic als supermercats, les comunicacions, i fins i tot les urnes digitals - està deixant moltes persones enrere, especialment aquelles que no tenen accés a la tecnologia, a internet d'ample de banda i a habilitats digitals.

Què pot fer l'educació i l'educació d'adults

Entendre les oportunitats, els reptes i l'impacte de la digitalització en la feina i l'aprenentatge és important per a cada adult. És fonamental per a donar suport a l'ocupabilitat, la inclusió social i la ciutadania activa. Ara tothom necessita tenir un nivell suficient de competència digital per a poder jugar un paper actiu en la societat.

L'EAEA està profundament preocupada perquè “el 44% de la població adulta europea no té habilitats digitals bàsiques.”²⁰ Els adults que no posseeixen un nivell suficient d'aquestes habilitats enfronten un alt risc d'exclusió social. “Més del 70% de les empreses han dit que la manca de personal amb habilitats digitals adequades és un obstacle per a la inversió. Europa també enfronta una mancança d'experts digitals que puguin desenvolupar tecnologies d'avantguarda per al benefici de tots els ciutadans.”²¹

La capacitat de manipular eines digitals serà críticament important en els pròxims cinc anys. Tanmateix, la capacitat de fer front a les oportunitats que proporciona la digitalització no està distribuïda de manera uniforme. Els adults en situacions vulnerables i marginades podrien enfrontar-se a un doble desavantatge en el futur, degut a la manca de consciència o de mitjans per adaptar-se a aquests canvis. L'EAEA reconeix la importància d'assegurar que tots els adults tinguin accés a l'educació i la formació per a habilitats digitals bàsiques, intermèdies i avançades.

Les habilitats digitals també inclouen més que el maneig d'eines digitals. És necessari comprendre temes com els algorismes, les notícies falses i les “bombolles” en línia per utilitzar la digitalització de manera positiva.

La tecnologia també està alterant el futur de l'ensenyament i l'aprenentatge, proporcionant una infinitat d'eines per millorar la manera en què eduquem, ensenyem i aprenem. Els educadors han de fer servir aquestes eines per millorar el seu treball, crear comunitats de pràctica i compartir coneixements i habilitats. El que es necessita, per tant, és millorar l'accés a la infraestructura i la formació. L'aprenentatge en línia ofereix moltes possibilitats, però cal fer-ho bé - un bon e-learning no és una “opció barata”, sinó que ha de ser desenvolupat i implementat amb bones metodologies. A més, l'aprenentatge presencial segueix sent una part important de l'educació i formació d'adults.

²⁰ Towards 2023: the European Year of Skills. (2022). Retrieved April 15, 2024, from <https://data.europa.eu/en/publications/datastories/towards-2023-european-year-skills>

²¹ European Commission. (2023). Digital skills and jobs. Retrieved April 16, 2024, from <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/digital-skills-and-jobs#:~:text=The%20European%20Commission%20has%20set>

Evidència de la recerca

“Si la necessitat d’habilitats digitals està present en la majoria d’activitats personals i professionals actuals, els estudis preveuen un creixement continu de la demanda d’habilitats digitals per a l’ocupació i les carreres professionals, posant la literacitat digital al centre de les habilitats transversals (OCDE, 2021). Fins i tot més aspectes de dominis especialitzats en TIC estan entrant de manera lenta però contínua en el conjunt d’habilitats digitals per a ciutadans, com ha mostrat la versió 2.2 de DigComp,²² amb la inclusió de referències a la Intel·ligència Artificial. Com hem comentat abans, tot i els progressos i els esforços per expandir la digitalització i la qualificació en habilitats digitals, els indicadors a Europa encara estan lluny del que la UE requereix per a un futur digital pròsper. Per tant, la reinvençió i millora de les habilitats digitals amb estratègies clares d’aprenentatge al llarg de la vida seran tendències prominents a partir d’ara.”²³

BONA PRÀCTICA

Projecte “Digital Village”

El projecte “Digital Village” augmenta les competències digitals de les persones utilitzant un enfocament basat en la comunitat. L’objectiu del projecte és oferir als residents dels edificis municipals una oportunitat d’accés fàcil per fer preguntes relacionades amb la digitalització i resoldre els problemes digitals que sorgeixen en la seva vida quotidiana.

Dues experts digitals dels Volkshochschulen (VHS, Centres d’Educació per a Adults) proporcionen materials i equipament (ordinadors portàtils, tauletes, telèfons intel·ligents i Wi-Fi gratuït) i ofereixen serveis de “consultoria digital”²⁴ (“Digi Info-Stand”) durant 2-3 hores a la vegada als patis dels grans edificis residencials municipals. Els residents poden fer preguntes i obtenir solucions per als problemes digitals al lloc. No hi ha un currículum que descrigui el que els participants han d’aprendre; en canvi, els residents arriben amb preguntes i reptes, buscant solucions senzilles i comprensibles al moment. Aquest projecte tracta la digitalització com a tema en si mateix (en lloc d’aplicar la digitalització a un altre tema, com l’ús d’eines digitals en l’aprenentatge de llengües, per exemple). El projecte tracta directament la transformació digital de la societat i el fet que moltes persones no poden mantenir-se al dia amb aquests processos ràpids.

²² Digital Competence Framework for Citizens (Dig Comp). (2018). Retrieved April 15, 2024, from https://joint-research-centre.ec.europa.eu/digcomp/dig-comp-framework_en

²³ Fernandez Sanz, L. (2023). Digital skills: A deep dive. Digital Skills Jobs Portal. Retrieved April 15, 2024, from <https://digital-skills-jobs.europa.eu/en/latest/briefs/digital-skills-deep-dive>

²⁴ Digi-Infotage. (2021-2022). Retrieved April 15, 2024, from <https://www.vhs.at/de/digiinfotag>

Canvi demogràfic i migració

Els reptes

- Els canvis demogràfics, incloent-hi una població envellida a Europa, la migració i l'urbanització, fan pressió sobre la infraestructura pública, l'habitatge i els serveis socials, el que genera preocupacions sobre els sistemes de benestar social, la cohesió social i la percepció de seguretat, així com qüestions mediambientals.
- Els reptes derivats de la població envellida d'Europa inclouen l'impacte sobre els sistemes de pensions, la sanitat i el mercat de treball. Al mateix temps, les mesures per a l'envelliment actiu són fonamentals per a facilitar la participació de la població més gran i la seva continuada contribució a la societat de manera més proactiva.
- Europa experimenta canvis en la seva força de treball degut a l'edat de jubilació més tardana, el que requereix ajustos en les polítiques i pràctiques laborals per permetre un treball adequat a l'edat, amb un enfocament en la salut i el benestar al treball. Malgrat les vides laborals més llargues, hi ha manques de mà d'obra en molts sectors que s'estan abordant a molts països mitjançant mesures polítiques per acollir migrants qualificats i restringir l'entrada per a altres migrants, reforçant així els mecanismes de "fuga de cervells" de les perifèries globals.
 - Les mesures polítiques per a l'acolliment i inclusió de migrants són percebudes com a inadequades o fracassades per gran part de la població. Els migrants continuen experimentant no només el rebuig per part de la societat majoritària, sinó també un accés insuficient i desigual al mercat laboral,

Reconeixement de qualificacions i competències, així com oportunitats d'aprenentatge per a habilitats bàsiques de llengua i vida. La promoció de la comprensió mútua entre les comunitats migrants i les comunitats receptors, així com la promoció de la cohesió social i la inclusió social enmig de la diversitat cultural, segueixen sent qüestions clau de política.

Què pot fer l'educació i l'aprenentatge per a adults (ALE):

L'ALE promou l'envelliment actiu i el desenvolupament d'una visió compartida per a la participació activa de tots els europeus. L'aprenentatge en l'etapa més avançada de la vida juga un paper central en la potenciació i el manteniment de les competències cognitives i socials: les investigacions demostren que les persones grans que aprenen són més actives, tenen més contactes socials, tenen més probabilitats de fer voluntariat, treballen més temps i tenen millor salut. Fins i tot pot ajudar a combatre la demència. Una societat que es consideri inclusiva ha de proporcionar oportunitats

d'aprenentatge de qualitat per a persones de totes les edats. Això requereix un marc necessari de política, finançament, estructures i accés, incloent-hi les consideracions de cost-benefici que es basen en evidències d'investigació rellevants.

Les oportunitats d'aprenentatge poden incloure l'aprenentatge intergeneracional: permet que tant les persones grans i experimentades com els joves es beneficiïn del coneixement i l'experiència de l'altre. Els resultats d'aquests processos d'aprenentatge compartit també poden contribuir a una major solidaritat intergeneracional.

L'educació i l'aprenentatge per a adults (ALE) també juga un paper important per superar els reptes associats a la migració dins i cap a Europa. L'ALE proporciona un espai segur on els debats i els diàlegs inter- i transculturals poden fomentar l'intercanvi entre la població resident i els nous vinguts. L'ALE ajuda els migrants, sol·licitants d'asil i refugiats a conèixer les cultures i costums dels seus nous països d'acollida i permet a la població resident aprendre i apreciar altres costums. Això fomenta el desenvolupament de democràcies deliberatives.

Les oportunitats d'aprenentatge accessibles i assequibles per als migrants, juntament amb el reconeixement i la validació de les habilitats i l'aprenentatge previs, són vitals. L'ALE serveix com un pont crucial entre la immigració, els proveïdors de serveis i la societat, facilitant l'adquisició d'habilitats i la inclusió, especialment per a les persones desfavorides i els nouvinguts. Europa ha de prioritzar l'aprenentatge accessible i oferir formació lingüística per a migrants per fomentar la participació activa en la societat, incloure-hi el mercat laboral, i prevenir la fuga de cervells d'altres parts menys avantatjades d'Europa i del món. L'ALE també juga un paper clau en aprofitar les habilitats dels migrants altament qualificats en benefici de la societat.

Al mateix temps, l'ALE ha de crear un espai on les persones i les comunitats que se senten alienades i amenaçades per la migració siguin recolzades per adquirir competències per comprendre els processos de migració i inclusió. Això inclou combatre les notícies falses i altres formes de desinformació, però també promoure habilitats vitals com l'em-

patia, el pensament crític i ciutadania activa. A més, l'ALE pot jugar un paper important en la promoció de millors condicions laborals per a tots, mitigar la competència entre diferents grups de població i evitar la fuga de cervells d'altres països per a certes professions.

Evidència de recerca

Berman, R. (2023). Taking adult education classes linked to lower dementia risk later in life. Retrieved July 12, 2024, from <https://www.medicalnewstoday.com/articles/taking-adult-education-classes-lower-dementia-risk#How-adult-education-may-help-prevent-dementia>

Dury, S., De Donder, L., De Witte, N., Buffel, T., Jacquet, W., & Verté, D. (2015). To volunteer or not: The influence of individual characteristics, resources, and social factors on the likelihood of volunteering by older adults. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, 44(6), 1107-1128.

Granderath, J. (2022). Social Cohesion through Education? On the Value of Adult Learning and Education as a Resource in Meeting Grand Societal Challenges in Germany (Doctoral dissertation).

Hennekam, S. (2015). Career success of older workers: The influence of social skills and continuous learning ability. *Journal of Management Development*, 34(9), 1113-1133.

Jurkova, S. (2019). Transcultural competence as transformative learning for building an inclusive society. *Transcultural*, 2019, 08-22.

Katzman, R. (1993). Education and the prevalence of dementia and Alzheimer's disease. *Neurology*, 43(1_part_1), 13-13.

Història d'un aprenent

— Fakhra, UK

“Fakhra no parlava anglès quan es va traslladar al Regne Unit l'any 2010 i no tenia la confiança per explorar més enllà del seu entorn familiar. Quan el seu marit va morir poc després de donar a llum al seu tercer fill, l'educació per a adults va obrir-li el camí cap a la seva independència.

Quan vaig començar el meu curs d'ESOL al Servei d'Aprenentatge Permanent de l'Ajuntament d'Oldham, no sabia parlar anglès. No tenia confiança per anar de compres sola i sempre depenia del meu marit. Em posava nerviosa quan havia de fer cites i no agafava el telèfon.

Després de la mort del meu marit, em vaig trobar en una situació molt baixa que va durar molt de temps, i estava cuidant els meus tres fills sola. Vaig començar a sentir-me millor després de veure el meu metge i començar a prendre antidepressius. Vaig poder tornar al Servei d'Aprenentatge Permanent i matricular-me en més cursos. Volia desenvolupar la meua confiança i trobar feina per poder donar suport als meus fills.

Aprendre anglès m'ha permès obtenir més titulacions, una feina en atenció social, diners i nous amics. Ara tinc confiança per parlar amb els mestres dels meus fills i també puc ajudar altres persones de la meua comunitat a entendre documents oficials, llegint i interpretant les seves cartes. Els meus amics m'han vist desenvolupar-me com a persona i em diuen que admiren els meus èxits.

Sempre els dic: “Si jo puc fer-ho, qualsevol pot fer-ho, perquè mai vaig pensar que pogués aconseguir tot això. Estic orgullosa del que he aconseguit i sé que el meu marit també estaria molt orgullós.”

Julie Miller, professora del Servei d'Aprenentatge Permanent, va dir: “Fakhra és un model positiu per a la seva jove família i els membres de la seva comunitat local. Sempre dóna suport als seus companys a classe i els anima a matricular-se en cursos addicionals per afavorir el seu desenvolupament. Fakhra és una defensora apassionada de l'aprenentatge permanent i compartirà les seves experiències d'aprenentatge amb altres persones amb confiança”.

Història d'una aprenent

— Marija, 75, Slovenia

“Marija es va apuntar al programa universitari regular tan aviat com va començar la seva jubilació. Abans d'això, no era possible. Avui en dia és una apassionada lectora, una visitant habitual de concerts musicals i tot tipus d'exposicions, fa voluntariat en cada ocasió amb una multitud d'institucions, per esmentar només algunes, i, sobretot, aprèn de cada persona que coneix. I coneix molta gent.”

L'educació i l'aprenentatge d'adults i les polítiques europees i internacionals

Com demostra aquest manifest, l'educació i l'aprenentatge d'adults són necessaris per a la implementació de la majoria de les polítiques europees i internacionals:

Transició Verda

L'educació i l'aprenentatge d'adults (ALE) contribueixen a la Transició Verda abordant les competències requerides per a una economia sostenible i ambientalment conscient. Les ofertes d'aprenentatge inclouen un enfocament en les competències verdes i la consciència ecològica, com ara el reciclatge i l'*upcycling*, l'educació del consumidor, la cooperació en la societat civil i la preparació dels adults per a participar activament en indústries que prioritzen la sostenibilitat ambiental, així com en estils de vida més sostenibles.

Transició Digital

En el context de la Transició Digital, ALE és fonamental per a dotar els individus de l'alfabetització digital i les competències essencials per a una societat i força laboral impulsades per la tecnologia. Les competències digitals són, en molts països, essencials per a obtenir informació, accedir a serveis (públics), comunicar-se, fer compres i molt més. La intel·ligència artificial impulsarà encara més la necessitat de competències digitals, especialment per a navegar en un entorn digital altament manipulador.

Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)

ALE és necessari per aconseguir tots els ODS. Promovent l'aprenentatge al llarg de la vida, abordant les mancances de competències i fomentant la inclusió, ALE contribueix a l'agenda més àmplia de desenvolupament sostenible establerta per l'ONU.

El Pilar Europeu de Drets Socials

L'educació, la formació i l'aprenentatge al llarg de la vida són els primers principis del Pilar Europeu, que demostra el vincle estret entre els drets socials, les oportunitats iguals i l'aprenentatge. L'educació i l'aprenentatge d'adults asseguren un millor accés al mercat de treball però també a la participació en altres àrees de la vida, com els processos democràtics i la ciutadania activa.

Agenda Europea de Competències

ALE és fonamental per assolir els objectius de l'Agenda Europea de Competències, ja que ofereix vies per a què les persones adquireixin i millorin les seves competències. Mitjançant l'oferta d'accés, competències per a la vida i metodologies centrades en l'alumne, les organitzacions ALE són a l'avanguardia de la creació d'una "Europa d'Aprenentatge".

Camins d'Increment de Competències

ALE juga un paper fonamental en la implementació de l'estratègia de Camins d'Increment de Competències. La formació flexible en competències bàsiques i per a la vida, l'accés i les avaluacions de competències permeten apoderar els individus i oferir-los accés a millors llocs de treball i vides més plenes.

Polítiques sobre l'aprenentatge i l'educació d'adults

CONFINTEA VII Marc d'Acció de Marrakech - aprofitant el poder transformador de l'aprenentatge i l'educació d'adults

Amb l'adopció del Marc d'Acció de Marrakech a la Setena Conferència Internacional sobre Educació d'Adults el 17 de juny de 2022, els representants de més de 140 països es van comprometre a traduir la visió d'un dret a l'aprenentatge al llarg de la vida en realitat. Es van comprometre a augmentar significativament la participació dels adults en l'aprenentatge i van reconèixer la necessitat d'una major inversió financera en l'educació i l'aprenentatge d'adults. La societat civil en ALE a tot el món (EAEA i els seus membres a la regió europea) coopera amb els governs per aconseguir aquesta ambiciosa visió.

Agenda Europea per a l'Aprenentatge d'Adults

L'Agenda Europea per a l'Aprenentatge d'Adults destaca la importància de l'ALE en la promoció de la inclusió social, la ciutadania activa i el desenvolupament personal continu. L'EAEA i els seus membres són alguns dels actors clau en la implementació de l'Agenda. ALE realitza activitats per arribar a, donar suport i apoderar aquells que estan més lluny de l'aprenentatge i el treball i aquells que han beneficiat menys de les oportunitats educatives inicials.

L'EAEA recomana que els responsables polítics europeus i nacionals:

- Reconeixen els beneficis i la importància de l'aprenentatge i l'educació d'adults no formal per als individus, les comunitats i la societat – per a la democràcia, els mercats laborals, els sistemes de salut i altres àrees clau.
- Reconeixen que els principals reptes que Europa està afrontant no es poden resoldre sense l'aprenentatge i l'educació d'adults.
- Reconeixen l'aprenentatge i l'educació d'adults com una prioritat política clau per a Europa.
- Reconeixen que el concepte d'habilitats inclou una àmplia gamma d'aprenentatges per al treball i per a la vida.
- Utilitzen el Semestre Europeu com un instrument clau per donar suport i desenvolupar l'ALE.
- Converteixen l'Àrea d'Educació Europea en una autèntica Àrea Europea d'Aprenentatge al llarg de la vida amb tots els sectors amb el mateix estatus i prioritat.
- Enfoquen la implementació del Pilar Europeu de Drets Socials des d'una perspectiva centrada en el ciutadà amb un fort aspecte d'aprenentatge al llarg de la vida.
- Promouen la cooperació amb, i el suport per a, l'aprenentatge al llarg de la vida en els països del Veïnatge Europeu i altres parts del món.
- Augmenten la cooperació, la col·laboració i l'aprenentatge entre la política, la pràctica i la investigació.
- Estableixen i/o augmenten el diàleg civil per a l'aprenentatge d'adults i donen suport a les organitzacions de la societat civil.
- Desenvolupar i implementar sistemes de governança i finançament adequats, que són necessaris per permetre la divulgació, l'oferta de qualitat i augmentar la participació en l'aprenentatge al llarg de la vida.
- Invertir els recursos financers adequats en l'ALE i considerar-ho com una inversió i no com una despesa.
- Establir sistemes coherents d'aprenentatge al llarg de la vida que permeten la progressió, també mitjançant la validació i el reconeixement.
- Finançar i donar suport a l'aprenentatge en les comunitats.
- Crear incentius financers per a les institucions ALE per desenvolupar i oferir cursos d'alfabetització climàtica per a adults.
- Promoure programes d'educació climàtica que permeten als adults prendre mesures concretes per afrontar els canvis climàtics a les seves comunitats.
- Donar suport a iniciatives dirigides per la comunitat que involucren els adults en projectes de sostenibilitat, com ara horts comunitaris, reformes d'eficiència energètica i programes de reducció de residus.
- Proporcionar desenvolupament professional continu per als educadors d'adults, amb un enfocament en mètodes pedagògics que promouen processos transformadors, la democràcia
- Donar suport a xarxes d'aprenentatge entre iguals i programes de mentoratge per compartir bones pràctiques i innovació en l'ALE.

Manifest per a l'aprenentatge d'adults

al segle XXI

ASSOCIACIÓ EUROPEA PER A
L'EDUCACIÓ D'ADULTS

Mundo-J, Rue de l'Industrie 10, 1000 Brussels
<https://eaea.org/>

Associació de Persones
Adultes Participants
FRANCESC BOSCHIMORATA

<http://www.boschimorata.org>

TAREPA - PV

Taller per a l'Acció Renovadora
de l'Educació Permanent d'Adults

INSTITUTO
Paulo Freire

<https://institutpaulofreire.org>